

2010 JOINT WORLD CONFERENCE on Social Work and Social Development – The Agenda

Vilka är utmaningarna det närmaste decenniet inom det sociala området och för det sociala arbetet? Vilka åtgärder krävs för att uppnå social utveckling och social rättvisa? Vilka krav kommer att ställas på den kommande generationen socialarbetare för att möta utvecklingen?

Dessa frågor och många fler därtill var i fokus när mer än 2 500 deltagare från 113 länder samlades i Hong Kong under fem dagar i juni månad vid 2010 års "JOINT WORLD CONFERENCE on Social Work and Social Development". Deltagarna kom från såväl forskarfältet, professionen, vårdgivare/utförare, regeringar och myndigheter som intresseorganisationer inom det socialpolitiska och sociala arbetsområdet. Konferensprogrammet var omfattande och bestod av plenarföreläsningar, ett 20-tal seminarier, fler än hundra workshops och ett 50-tal studiebesök till olika sociala verksamheter.

Konferensen var startskottet för ett intensifierat samarbete mellan de tre globala organisationerna, ICSW (International Council on Social Welfare), IFSW (International Federation of Social Workers) och IASSW (International Association of Schools of Social Work). Ett samarbete som syftar till att agera gemensamt utifrån en åtgärdsplan, en global agenda, för att stärka det sociala skyddet och bidra till en social hållbar utveckling. Målet är en rättvis, jämlik och inkluderande värld där människan står i centrum.

Efter öppningsceremonier och välkomsttal inleddes konferensen med att FN:s representant från UNESA (Economic and Social Affairs at the United Nations), undergeneralsekreterare Sha Zukang talade. Han lovordade initiativet från organisationerna att ta fram en global åtgärdsplan och sa att det gav honom hopp om att vi med gemensamma ansträngningar ska kunna bidra till att reducera fattigdomen och de sociala orättvisor och utanförskap som finns idag. Han lyfte också fram att ICSW, IFSW och IASSW, vilka var bland de första ideella organisationerna som fick konsultativ status i FN, spelar en viktig roll för FN:s framsteg vad gäller social utveckling och har så gjort i mer än ett halvt sekels tid.

Ett av konferensens tre övergripande teman var *social rättvisa och inkludering*, som belystes på olika sätt och utifrån olika perspektiv. Fattigdomsbekämpningen är kanske den mest angelägna globala frågan, vilket också var det som stod i fokus för de första plenarföreläsningarna.

Enligt de beräkningar FN har gjort kommer den globala finanskrisen leda till att ytterligare 103 miljoner människor hamnar i fattigdom. ILO (International Labour Organisation) räknar med att krisen har ökat arbetslösheten i världen från 210 miljoner till 239 miljoner arbetslösa och att det är de unga som drabbas mest.

Hans Rosling, professor i Internationell Hälsa, Karolinska Institutet var en av talarna under temat fattigdomsbekämpning med vinkeln "The Converging World" (en värld i förvandling, min översättning). Det han på ett pedagogiskt sätt visade var sambanden mellan olika länders sociala och ekonomiska utveckling utifrån vissa mått. Hans Rosling budskap var att en individ

tar sig svårligen ut ur fattigdom men ett samhälle kan göra det om man använder rätt åtgärder. En faktor av betydelse är t.ex. storleken på familjer. I länder där familjerna är stora (många barn) så är livstiden kort, men när familjerna minskar i storlek så ökar medellivslängden och medelinkomsten ökar. Vissa sociala förändringar föregår således den ekonomiska utvecklingen. Men trots att medelinkomsten i världen har ökat, blir klyftan mellan de som har och de som inte har tydlig, när man använder inkomst som mått. 20 % av befolkningen äger (har) 74 % av de totala inkomsterna. 60 % har 24 % av inkomsterna och 20 % har endast 2 % (under 1 dollar/dag). Jämfört med de flesta andra länder är fattigdomen i Sverige låg, men utan det socialförsäkringssystem vi har skulle vi ha varit fjärde svensk klassas som fattig.

Under samma tema talade också ordföranden för de blindas riksförbund i Hong Kong, mr Chan-yau Chong. Han berättade om sin uppväxttid och utvecklingen i Kina de senaste 50 åren och betonade vikten av att parallellt med den ekonomiska utvecklingen värna om en social utveckling och de sociala behoven. Under de senaste 10 åren har närmare 300 miljoner människor i Kina tagit sig ut ur fattigdom, men för vissa grupper (kvinnor, funktionshindrade och äldre) består orättvisorna. I regionen lider fortfarande minst 31 miljoner människor av fattigdom. Fattigdom innebär inte enbart svält och låg inkomst utan det medför också avsaknad av makt, möjligheter, självkänsla och värdighet. För att uppnå en "rättighetsbaserad" utveckling behövs aktiva medborgare därför är det en av regeringens viktigaste uppgifter att skydda de fattigaste (inte endast gynna de rikaste) menade Chan-yau Chong.

Den tredje talaren under temat fattigdomsbekämpning var professor Vivienne Taylor från Socialhögskolan i Kapstaden. Hon ställde frågan hur det kom sig att Asien som region tagit sig ur fattigdomen i så stor omfattning jämfört med Afrika? Förklaringarna som gavs handlar om befolkningsstrukturen i Afrika (41 % är mellan 0-14 år, 56 % mellan 15-64 år och 4 % 65 år och äldre), att det saknas meningsfulla jobb, att man lever kvar i en agrar kultur och att lönerna är under fattigdomsnivån. Hon menade att situationen för Afrika är akut – de lider av svår ekonomisk och social utarmning och behöver få tillgång till sjukvård, utbildning och vatten. Barnadödligheten är hög, att 11 miljoner barn är föräldralösa till följd av HIV/AIDS, att arbetskraften (andel heltidsarbetare) är mycket låg – 23 % för Afrika jämfört med 43 % i resten av världen. Den globala krisen har medfört att behoven av sociala skyddsåtgärder/program har ökat om man ska kunna reducera fattigdomen. Utbildning är t.ex. en åtgärd som kan leda till utveckling för en hel familj, särskilt om flickor erbjuds utbildning. Enligt Vivienne Taylor visar studier att 1 års utbildning leder till en 10-20 procentig ökning av inkomsten.

Ett annat "sub-themes" på temat social rättvisa och inkludering handlade om deviance & addiction (missbruk och beroenden), där jag var med på en intressant och intensiv workshop. Tio olika presentationer på knappt två timmar gav en bred bild av vilka frågor som uppfattas som angelägna inom missbruksområdet runt om i världen. T.ex. den israeliske professorn som hade studerat vilken roll religionen kunde spela för drogmissbruk bland populationen vuxna araber. Eller den svenska forskaren som lyfte frågan om inte utbredningen av metadonprogram som behandlingsform leder till en medikalisering av det sociala arbetet, där klienten blir patient och drogmissbruket normaliserat (missbruket blir socialt integrerat?). I Hong Kong var det spelmissbruk som lyftes fram som en angelägen fråga och man berättade om att en särskild utbildning tagits fram för att utbilda behandlare (counsellors) som skulle

arbeta med personer med spelproblem. En annan föreläsare från Hong Kong presenterade ett program för att hjälpa familjemedlemmar och medberoende i form av självhjälpgrupper, där teorierna och tankegångarna var hämtade ur AA- rörelsen. Från Singapore lyfte man fram att asiatiska ungdomars drickande inte var så olikt de i västländerna. De blir allt yngre och två faktorer beskrevs som kopplade till ungdomsdrickandet: kamratinflytande och föräldrarelationerna/-påverkan. En studie som gjorts på 1600 högstadieselever visade att pappa-barn relationen och låg grad av familjekonflikt var av betydelse för ungdomars drickande. Deras slutsats var att man måste stödja fäder att utveckla en balans så att de kan visa såväl omvårdnad och kärlek som kontroll och gränssättning. Även i Hong Kong uppgav man att ungdomars missbruk ökade och att det var angeläget att utveckla former för att få med föräldrar i ett förbyggande arbete. Fram till 2006 var drogmissbruk ett tabubelagt ämne i Hong Kong, men nu kan man tala om det och sedan 2008 har man utvecklat föräldraprogram och utbildat professionella gruppleddare inom ramen för ett 3-årigt projekt för att förbygga ungdomsmissbruk. Den sydafrikanska föreläsaren pratade om det alkoholrelaterade våldet, som han menade hade sitt ursprung i både den sydafrikanska alkoholkulturen och i våldskulturen (en respekterad man är en våldsman – det är ett inlärt beteende som premieras). Man måste utmana de traditionella könsrollerna för att förebygga våldet och drickandet. Från USA (New York) presenterades ett projekt för drogmissbrukande asien-amerikaner, där slutsatsen var att det är viktigt att man i behandling av missbruket beaktar det kulturella ursprunget.

Vilka är utmaningarna under livets olika faser och vilka möjligheter ges för att hantera dessa var ett annat av konferensens övergripande tema (*Life course challenges and actualization*). Under detta tema berördes frågor om bl.a. barnavård, familj och äktenskap, funktionsnedsättning och psykisk ohälsa, kvinnor och genusperspektiv, aktivt åldrande och långvarig omvårdnad. Ett globalt problem som lyftes fram är t.ex. den allt äldre befolkningen. Även om det finns stora skillnader även vad gäller detta, medelåldern i Zimbabwe är endast 38 år!? Jag valde emellertid att gå på en workshop som handlade om tonårstid och ungdomsutveckling. Fem olika föreläsare presenterade olika aspekter av ungdomars utveckling och gav sin syn på vad de ansåg var angelägna områden att uppmärksamma. En forskare från Singapore presenterade t.ex. en studie som gjorts av ungdomar med problematiskt dataspelning. Man hade undersökt deras spelvanor under en 2-års period och ville mäta vilka konsekvenser det hade för ungdomarnas studieresultat och personliga utveckling. Ett av resultaten som lyftes fram var att det är särskilt viktigt att uppmärksamma flickor som spelar våldsamma dataspel för att de påverkades mer negativt, psykologiskt och empatiskt, jämfört med pojkarna. Intressant var också att höra hur man i Hong Kong hade uppmärksammat ungdomar med socialt undandragande beteende (social withdrawal) och vilka idéer man hade om hur man skulle bemöta dessa ungdomar för att ge dem adekvat hjälp. Internetmissbruk ansågs t.ex. vara en riskfaktor som kan leda till ett socialt undandragande. En av slutsatserna var att konventionella metoder och interventioner inte fungerade utan man måste starta med att lyssna på ungdomens historia, men sen behövs även en mer tolerant och flexibel skola som kan möta dessa ungdomars behov av stöd.

Under konferensen gavs även möjlighet till att göra studiebesök till en rad olika sociala verksamheter. Jag valde att besöka ett behandlingscenter för missbrukande unga personer och kan konstatera att vad man ser som framgångsrikt och viktigt i behandlingen inte skiljer sig från

hur man arbetar i Sverige. Den drog som missbrukades mest var ketamin (okänt för mig men som ska vara ett smärtstillande narkotiskt läkemedel med hallucinatoriska effekter vid missbruk). Vi visades förfärliga bilder av ungdomar som trott sig haft insekter under huden som man försökt skära ut med en kniv eller som kliat sig med olika verktyg. Ett helhetsperspektiv användes i behandling, dvs. man arbetade med samtal i grupp och individuellt för att bearbeta beroendet, gjorde hälsokontroller och tränade kroppskontroll, gav stöd till familj och socialt nätverk samt gav stöd till att ungdomen kom igång med någon aktivitet eller sysselsättning.

Det tredje övergripande temat för konferensen var *hållbara levnadsvillkor och hållbar miljö*. En av plenarföreläsarna var Bob Huber, från UNESA som talade om FN:s initiativ till ett "social protection floor". Ett arbete som syftar till att det ska finnas ett grundläggande skyddsnät för alla människor (dvs ha tillgång till nödvändig social service och inkomsttrygghet) och att varje land som undertecknat FN:s konvention om mänskliga rättigheter har ett ansvar för att utforma nationella strategier för att uppnå det. De väsentliga komponenterna för ett samhälleligt skyddsnät är social service och transfereringar. Mer att läsa om initiativet till "social protection floor" finns på www.ilo.org/gimi/gess.

Helt klart är att konferensen gav en god bild av den just nu aktuella diskussion som pågår i världen om frågor som har att göra med social rättvisa, social utveckling och socialt arbete. Det är stimulerande och inte utan en viss stolthet som man tar del av hur värdefullt och viktigt socialarbetarnas roll och uppgift ses för att uppnå social rättvisa. Att det finns tillgång till utbildade socialarbetare och ett professionellt socialt arbete var en fråga som lyftes fram som ett angeläget utvecklingsområde. Det kan ju låta som en självklarhet för oss svenskar, men fortfarande är det inte givet i alla länder att socialt arbete ses som en profession. Det som också lyftes fram var behovet av att utveckla ny kunskap och nya färdigheter inom det sociala arbetet för att möta den utveckling som sker i världen, t.ex. kulturkompetens för att arbeta med de transnationella familjerna (migrantfamiljer) eller kunskap om kvinnors situation för att bearbeta det förtryck och våld som många kvinnor blir utsatta. Kvinnors utsatthet för diskriminering och våld rapporteras ha ökat snarare än minskat globalt sett. Internationella nätverk för socialarbetare skulle behöva utvecklas. Vikten av att socialt arbete bedrivs såväl i form av "community work" (sambandsarbete) som i form av stöd till enskilda individer för att uppnå social utveckling betonades också i sammanhanget.

Det ger också perspektiv till sin egen vardag att inse att många av de frågor som är i fokus på hemmaplan är det även runt om i världen. T.ex. diskussionen om att få till stånd ett evidensbaserat socialt arbete och social politik. Jag lyssnade på ett seminarium som belyste den frågan utifrån perspektivet "vad behöver praktikerna veta"? Där betonades vikten av att "turn the table" så att forskningen visar mer respekt för praktikens behov och kunskaper, men även att man behöver få mer forskningsinriktade praktiker. Slutsatsen var att praktiker och forskare måste närma sig varandra så att de studier som görs leder till resultat som har betydelse för praktiken och vägledning om vad som fungerar ("what works"). Från Hong Kong presenterades bland annat ett exempel på ett forskningsprojekt där socialarbetarna deltog och utvärderade sitt eget arbete.

Konferensen sista dag ägnades åt att presentera hur långt man kommit i arbetet med att ta fram en gemensam global agenda. Under konferensens gång pågick ett arbete med att identifiera nyckelfrågorna för den globala agendan och fastställa nödvändiga prioriteringar för att möta 2000-talets sociala kriser. Sex konsultativa sessioner hölls inom följande områden: Åldrande och äldre, Familj, barn och unga, Levnadsloppets utmaningar, Jämlikhet och social inkludering, Sociala skyddsnet (social protection), Hållbar miljö och livsvillkor.

Följande fyra områden lyftes fram som de mest prioriterade områdena:

1. Ekonomisk och social ojämlikhet inom länder och mellan regioner ("create a social protection floor")
2. Den enskilda personens värdighet och värde
3. Hållbara livsvillkor och miljö
4. Betydelsen av mänskliga relationer

Dessa teman kommer att utvecklas vidare under året och ligga till grund för det fortsatta arbetet med att upprätta en gemensam agenda (dagordning) som kan samla socialpolitiskt aktiva och socialarbetare runt om i världen. Syftet är att utveckla metoder för genomförandet av gemensamma globala åtgärder och former för att övervaka de gemensamma ansatserna. En slutlig agenda ska överlämnas till FN:s generalsekreterare den 20 mars år 2012.

Från svenskt håll var konferensen av särskilt intresse eftersom de svenska nationalkommittéerna för ICSW, IFSW och IASSW är värdar för nästa världskonferens som går av stapeln den 9 - 12 juli 2012 i Stockholm. En viktig del i programmet kommer vara att följa upp arbetet med den globala agendan.

Sammanfattningsvis vill jag betona värdet av att få delta i den här typen av erfarenhetsutbyte. Konferensen var en unik möjlighet till att diskutera och lyfta upp de mest aktuella frågorna för det sociala arbetet och till att knyta närmare band mellan den evidensbaserade praktiken, politiska strävanden och sociala utvecklingsmål. Slutligen vill jag tacka Centralförbundet för Socialt Arbeta (CSA), svenska nationalkommittén för ICSW och Socialstyrelsen som var och en på sitt sätt bidrog till att jag kunde delta vid konferensen i Hong Kong.

Gunnel Hedman Wallin
2010-09-20